

Slijedeći broj (kad dvobroj) izići će 25. studenog 1966., u petak

Šibenski lisi

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA OPĆINE ŠIBENIK

GOD. XV — BROJ 739 — CIJENA 40 DINARA (0,40)

LIST IZLASI SRIJEDOM.

ŠIBENIK, 16. STUDENOG 1966.

ROSVJETA:

Šta je rečeno i šta se traži

U subotu, 12. o. m., održan je u Šibeniku skup svih prosvjetnih radnika ovog područja. Skupu su prisustvovali i predstavnici prednjih organizacija komune, zatim predstavnici društveno-političkih organizacija kotara Split i općine Šibenik, poslanici ovog kraja, te jedan predstavnik iz Zadra i Biograda. Blizu tisuću učesnika skupa jednoglasno je konstatiralo da je materijalni položaj prosvjetnih radnika i prosvjete u cijelini doslo težak i da ga treba učinjati, te da je ogorčenje taloženo dugim nizom godina isčekivanja.

Referat kojeg je podnio prof. Tomčilo Despotović iznio je do sna općih i načelnih objašnjenja, osta pokazatelja i prijedloga o tome kako bi ubuduće trebalo stvariti i provoditi praktične mjeru koje se odnose na prosvjetu. Diskusije su također bile jedošne u podršci osnovnim traženjima prosvjetnih radnika.

A evo šta prosvjetni radnici raže i ističu. Prvo, u prošlom etnaestak dana Inicijativni odor, koji je pripremio ovaj zbor, držao je osam sastanaka, na kojima je konzultirao više istaknutih društveno-političkih radnika komune i sve sindikalne podružice u školama, te predstavnike općinskog sindikalnog vijeća i trukovnog odbora — koji su izazili svoje razumijevanje za probleme prosvjetnih radnika i obećali svoju pomoć, s tim što su nadaci u pogledu metoda realizacije konkretnih prijedloga i odgovornosti za te akcije ostavljeni amon Inicijativnom odboru.

Druge, glavni akcent ovog skupa bio je na ovome: ako zajednički učestvujemo u formiranju dohotka za 17.500 radnika ove općine, onda imamo puno moralno zakonsko pravo da tražimo i odgovarajući raspodjelju toga dohotka, i to na principu: za jednaka rad, jednakne nagrade!

Mi smo svjesni svoga položaja i svoje odgovornosti u obrazovanju djece — rečeno je u referatu — ali zato tražimo da i mi nađemo na jednako razumijevanje. Apeliramo na Skupština općine i organe da ozbiljno razmotre naše probleme... Mi ćemo ići dole da ćemo razmotriti i pitanje daljnog zastupanja predstavnika prosvjete u višim samoupravnim tijelima.

U referatu je rečeno i ovo: »Nemamo faktora izvan nas koji će moći obećati da će se prosvjeta ukloniti u privrednu reformu, pa smo zato odlučili da zajednički produbimo djelovanje samo-upravljanja.«

— Mi smo svjesni svoga položaja i svoje odgovornosti u obrazovanju djece — rečeno je u referatu — ali zato tražimo da i mi nađemo na jednako razumijevanje. Apeliramo na Skupština općine i organe da ozbiljno razmotre naše probleme... Mi ćemo ići dole da ćemo razmotriti i pitanje daljnog zastupanja predstavnika prosvjete u višim samoupravnim tijelima.

— Neodržava je činjenica — rečeno je na zboru — da dohotak prosvjetnih radnika zavisi o radu drugih i o razvijenosti ili nerazvijenosti pojedinih komuna, a ne i o radu samih prosvjetnih radnika koji ostvaruju jedinstvene programe u cijeloj zemljiji.

— Isto tako — rečeno je — ne obraćamo se radnicima drugih djelatnosti samo zato što su nam osobni dohoci upadljivo niski, već da se kroz rješenje toga problema uspostavi pravilan društveni stav prema prosvjeti uopće: da se time kvalitativno poboljša rad u ovoj djelatnosti.

— S tim u vezi — naglašeno je — ni sve ovo što se poduzima u Šibeniku nije više usamljeno ili izolirano, već dio širokih akcija u čitavoj zemlji, a koje idu za tim da se sadašnji odnos prema prosvjeti izmjeni.

— Ima prigovora — istaknuto je — kako je prosvjeta izvanproduktivna djelatnost, koja ne priznaje materijalna dobra i ne ostvaruje dohodak, pa da, prema tome, ni primanja prosvjetnih radnika ne mogu biti adekvatna

— koji će odlučiti o djelomičnoj redukciji rada u školama.

Ako se ti prijedlozi ne bi ispunili ni do 1. veljače 1967. godine, prosvjetni radnici namjeravaju da obustave nastavu potpuno.

Pri isticanju tih prijedloga oni su iznijeli i slijedeće: da su prosječni osobni dohoci cijele općine u 1965. godini, u odnosu na 1964., porasli za oko 44 posto, a dohoci u prosvjeti samo za 22 posto. Ili, prosječni osobni dohoci prosvjetnih radnika u Republici porasli su za prva 4 mjeseca ove godine za 39 posto, a u općini Šibenik samo za 21 posto. Realni osobni dohoci prosvjetnih radnika u SR Hrvatskoj u cijelini su za prva 4 mjeseca ove godine OPALI za 40 posto, a u općini Šibenik čak za 17 posto. Uz to stoji i činjenica da su dohoci prosvjetnih radnika u SR Hrvatskoj za period siječanj-travanj bili za 27 posto veći od prosječnih dohodataka prosvjetnih radnika s našeg područja. I tako dalje.

— Otuda je shvatljivo što je na subotnjem skupu prevladavalo pitanje materijalnog položaja prosvjetnih radnika, iako nisu zapostavljena ni druga pitanja: nivo nastave, materijalno stanje škola, način rada, pitanje stručnosti, sistem mreže škola ove komune, i slično.

— Škole obrazuju kadar za koji nije plaćena cijena koštanja — kaže se u referatu. Zato treba tražiti elemente stvarnog stanja u cijeni koštanja obrazovanja i štedjeti svaki dinar... Ova naša akcija sastavni je dio borbe za izmjenu stava prema prosvjeti uopće...«

— Neodržava je činjenica — rečeno je na zboru — da dohotak prosvjetnih radnika zavisi o radu drugih i o razvijenosti ili nerazvijenosti pojedinih komuna, a ne i o radu samih prosvjetnih radnika koji ostvaruju jedinstvene programe u cijeloj zemljiji.

— Isto tako — rečeno je — ne obraćamo se radnicima drugih djelatnosti samo zato što su nam osobni dohoci upadljivo niski, već da se kroz rješenje toga problema uspostavi pravilan društveni stav prema prosvjeti uopće: da se time kvalitativno poboljša rad u ovoj djelatnosti.

— S tim u vezi — naglašeno je — ni sve ovo što se poduzima u Šibeniku nije više usamljeno ili izolirano, već dio širokih akcija u čitavoj zemlji, a koje idu za tim da se sadašnji odnos prema prosvjeti izmjeni.

— Ima prigovora — istaknuto je — kako je prosvjeta izvanproduktivna djelatnost, koja ne priznaje materijalna dobra i ne ostvaruje dohodak, pa da, prema tome, ni primanja prosvjetnih radnika ne mogu biti adekvatna

primanjima drugih proizvođača. Takva su mišljenja, rečeno je, suviše uprošćena i labilna, te je istaknuto da i druge službe (banke, osiguravajući zavodi, komunalni zavodi za socijalno osiguranje, društveno-političke organizacije, i drugi) ne »proizvode», a da ipak imaju daleko bolja primanja od prosvjete, pa je predloženo da se izvrši drukčija po-djela osobnih dohodataka baš kod tih službi, i to već i zato što su one korisnici usluga koje daje prosvjeta.

— Isto tako, svi učesnici skupa bili su protiv djelomičnih i momentalnih rješenja. Vjeruje se, naime, da novi zakon o finansiranju obrazovanja neće stupiti na snagu ni prvih mjeseci iduće godine, pa je predloženo da se

Nastavak na 5. stranu

usvojeni sistem produži i u novoj godini — sve do donošenja zakona, a što znači da bi privreda dotele podnjela izvjesni teret. Međutim, pitanje je da li će to privreda moći podnijeti, jer su fondovi za ovu godinu iscrpljeni, a sredstva raspoređena i tek će se nakon završnih računa znati jasna situacija, što znači tek u veljači ili ožujku. Naime, tražena sredstva neće biti lako akumulisati, jer izdvajanje iz onih 2,5 posto što privreda daje za obrazovanje gotovo i nije moguće, jer je privreda ta sredstva, kako je istaknuto, već utrošila (dio je već dat, a dio utrošen za obrazovanje i stipendiranje vlastitih kadrova). Ista je stvar i sa fon-

Nastavak na 5. stranu

Rasprava o zdravstvenoj zaštiti

MEĐU PRVIMA U REPUBLICI

O problemima zdravstvene zaštite radnika u šibenskoj općini raspravljano je na proširenom plenumu Općinskog sindikalnog vijeća koji je održan u petak 11. o.m. Ovom skupu prisustvovali su predstavnici većih radnih organizacija, Komunalnog zavoda za socijalno osiguranje i zdravstvenih institucija. U centru pažnje nalazio se nekoliko pitanja iz oblasti zdravstvene zaštite, kao što su higijensko-tehnička zaštita pri radu, zatim organizacija hitne pomoći, suradnja liječnika i radnih kolektiva, rad specijalističkih službi i drugo. Nakon diskusije jednoglasno su usvojeni zaključci u kojima se pledira na poduzimanje mjera za organiziranji rad na polju zdravstvene zaštite radnika.

S obzirom da zdravstvena zaštita radnika neposredno utječe na proizvodnju i produktivnost rada i trošenja sredstava koja radni ljudi odvajaju za zdravstveno osiguranje postaje sve aktuelnije, na ovom skupu prevladavalo je mišljenje da se poduzmu takve mjeru koje će omogućiti da se troškovi zdravstvene zaštite svedu u okvire naših mogućnosti. Iz ankete što je polovinom ove godine provedena u nekim radnim organizacijama primijećeno je da se znata sredstva daju za higijensko-tehničku zaštitu i za njeno unapređenje, a da s druge strane nisu uočeni adekvatni rezultati. Zapázeno je da se tehnička sredstva ne koriste u dovoljnoj mjeri, pa je otuda i to glavni razlog čestim povredama na radnom mjestu. Tako je u prvih šest mjeseci prošle godine registrirano 765, a ove godine 787 povreda na radu. Iako taj porast nije tako velik, još se uvijek šibensko područje ubraja među prve u Republici po broju povreda na radu. Krivicu za to dijelom treba tražiti kod odgovornih rukovodilaca u kolektivima, a dijelom i u nekvalitetno proizvedenim zaštitnim sredstvima, odnosno u njihovoj nefunkcionalnosti.

Ozbiljan problem predstavlja stručnost referata HTZ. Naime, u nekim radnim organizacijama to su uglavnom kvalificirani radnici, nedovoljno obučeni da vrše tu dužnost. Isto tako ranije akcije nisu pridonijele da higijensko-tehnička zaštita postane sistematska brig-a u kolektivima. Izuzev tvornice lakih metala »Boris Kidrić«, koja ima vlastitu zdravstvenu stanicu, svi drugi kolektivi rade poslije podne

zaštitu kod Medicinskog centra, dok se radnici manjih kolektiva izvan Šibenika liječe kod tamnjih zdravstvenih stanica. Također nedostaje potrebne suradnje između liječnika i radnih organizacija. Iznimku u tome čine poduzeća »Ivan Lavčević«, »Izgradnja«, »Jadranka«, Tvornica elektroda i ferolegura i TLM »Boris Kidrić«. Inicijativu lučko - transportnih radnika da participiraju u troškovima za izgradnju ambulantnih prostorija i stanova za liječnike treba dalje unapredijevati i razvijati i kod drugih kolektiva, jer je to najbolji put ka poboljšanju sađnjeg stanja.

Što se tiče izostanaka s posla zbog bolesti i povreda vidljivo je u posljednje vrijeme došao do izražaja utjecaj privredne reforme u toliko, što radne organizacije analiziraju uzroke prekomjernog izostajanja s posla.

Takozvana lajčka kontrola go-to se ne vrši ni u jednoj radnoj organizaciji. Razlog leži u tome što ne postoje organizirane službe ni u jednom kolektivu, pa ni u Zavodu za socijalno osiguranje. Prijedlog da se takva služba objedinji kod Zavoda za socijalno osiguranje, s tim da bi zainteresirani kolektivi učestvovali u plaćanju radnika koji bi vršili tu kontrolu, nije naišao na razumijevanje kod većine radnih organizacija.

Posebno se raspravljalo o radnom vremenu pojedinih ambulanti i specijalističkih službi. Istaknuto je da oni ne odgovaraju potrebama osiguranika, pa otuda i dolazi do nepotrebno gubljenja vremena. Stoga se predlaže da specijalističke ambulante rade poslike podne

Nastavak na 5. stranu

GOSTI IZ MOSKVE

Prošle subote u Šibenik su, u pratnji direktora »Međunarodne politike« Zdenka Štambuka, doputovali Natalija Sergejeva, glavni urednik moskovskog tjednika »Novoje vremja«, koji se štampa na sedam jezika i u tiraži od 360 tisuća primjera, te urednik tog lista za socijalističke zemlje Irina Trafimova. U njihovoj pratnji bio je i savezni poslanik Paša Periša.

U našu zemlju ugledni gosti doputovali su 4 studenog i do sada su obišli Beograd, Zagreb, Rijeku i Zadar.

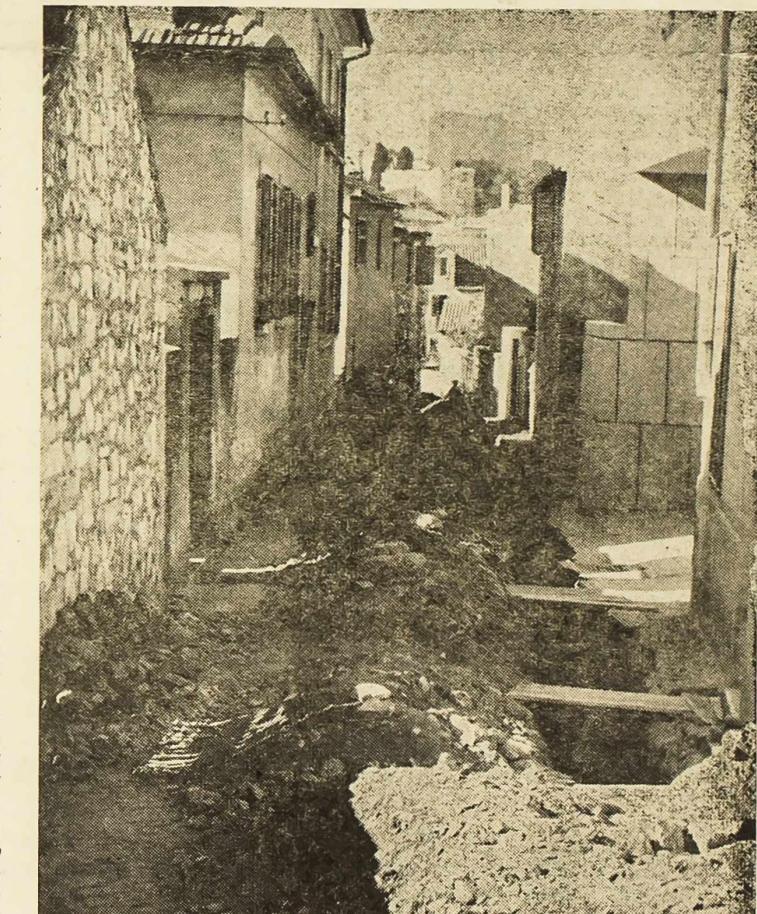
Cilj je njihova putovanja da što bolje upoznaju Jugoslaviju i aktuelne društvene i ekonomске probleme nakon privredne reforme.

Pošto su u Šibeniku posjetili predsjednika Skupštine općine Jakova Grubišića, gosti su obišli tvornicu lakih metala »Boris Kidrić«, gdje je njihovu pažnju privukla proizvodnja ovog kolektiva, te način rješavanja međuljudskih odnosa i raspodjele.

Ugledni gosti upoznati su i sa programom proslave 900-godišnjice prvog spomena grada, nakon čega su razgledali katedralu i druge kulturno-historijske znamenitosti Šibenika.

Istog dana poslije podne gosti su nastavili put za Split i dalje po Jugoslaviji.

J.C.

Još dvije ulice uređene

Jaka kiša i nevrijeme omeli su prošlih dana normalne radeve na uređenju Ulice Nikole Tesle i dijela Težačke ulice. Sada su nastavljeni zemljani radovi i oni se privode krajem. Naime, nakon uređenja kanalizacije trebalo je u spomenutim ulicama postaviti novi električni kabel u dužini od oko sedamdeset metara i izvršiti asfaltiranje Težačke ulice.

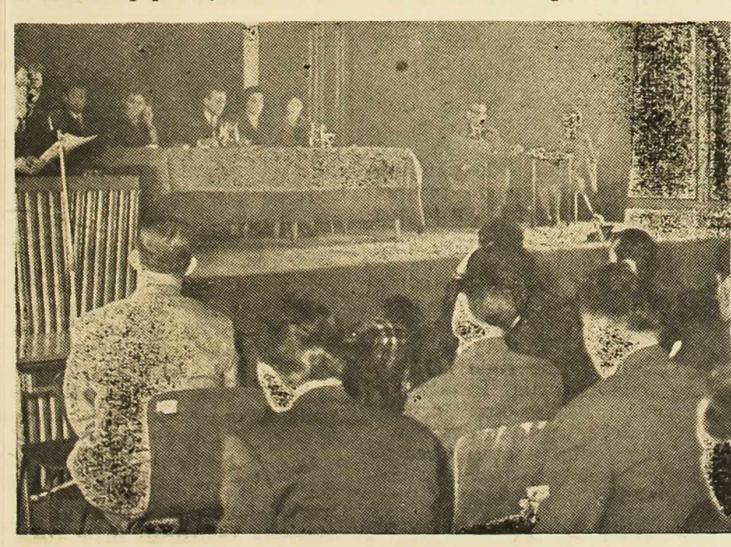
Električni kabel postavljen je prije dva dana, pa je time veliki dio posla završen. Sada preostaje da se ulice izravnaju i asfaltiraju, a u Ulici Nikole Tesle da se postave granitne kocke.

Na uređenju tih ulica radilo je dvadesetak radnika iz poduzeća »Kamenar«, poduzeća »Vodovod i kanalizacija« i poduzeća »Elektra«.

Završetkom radova, u tim će ulicama biti otvoreni i saobraćaj za mala vozila, koja će se moći kretati od podruma poduzeća »Plavina« pa do Ulice Petra Grubišića. Ulicom Nikole Tesle do sada je saobraćaj bio zbranjen. Da li će on biti dozvoljen nakon završetka regulacije, odlučit će Odjel za komunalne poslove Skupštine općine na dogovoru da saobraćajni organima.

Na slici: Ulica Nikole Tesle za vrijeme izvođenja radova.

J.C.

KNJIGOVODE - i stalno i honorarno

Prema podacima službe društvenog knjigovodstva — filala Šibenik — na području naše komune u 37 radnih i društvenih organizacija knjigovodstvo vode honorarni šefovi računovodstva, odnosno honorarni knjigovode. Od tih 37 honorarnih knjigovoda, 26 ih je inače u stalnom radnom odnosu, dok su ostali penzioneri. Prema nepotpunim podacima, mješevni iznos isplaćenih honorara za vođenje knjigovodstva prelazi milijun i 200.000 starih dinara. Godišnje se, dakle, tim putem isplaćuje oko 15 milijuna starih dinara.

U većini slučajeva jedna osoba vodi honorarno knjigovodstvo kod jedne radne organizacije, ali ima slučajeva da jedna osoba vodi i više honorarnih poslova, u više radnih organizacija. Na primjer, šef računovodstva u jednoj šibenskoj privrednoj organizaciji radi honorarno kao knjigovoda u još četiri radne ili društvene organizacije.

S druge strane, u Zavodu za zaopštijavanje krajem rujna bilo je evidentirano 196 osoba sa višom, visokom, srednjom i nižom stručnom spremom — bez posla! Nadalje, prema podacima koje je Služba društvenog knjigovodstva pribavila od Zavoda za zaopštijavanje — tada je preko Zavoda tražilo posla 58 službenika koji su prije radili u knjigovodstvu ili onih koji do sada nisu bili zaposleni, a završili su ekonomsku školu.

Ima mišljenja da bi se sadašnji honorarni rad mogao eliminirati angažiranjem trenutno nezaposlenih, a stručnih osoba. To bi trebalo urediti svugde gdje je to ostvarljivo. No, kako se radi uglavnom o malim, putuljastim radnim i društvenim orga-

nizacijama, sasvim je evidentno da je zaposljavanje jedne osobe umjesto sadašnjeg honorarca samo dobro želja. Ipak, da ponovimo, takva situacija nije u svih 37 organizacija. (B)

IZOSTANCI SA POSLA I DINAR

Poznato je da izostanci s posla i povrede na radu prouzrokuju milijunske štete u privredi. Unatoč tome, mnoge radne organizacije na području šibenske komune ne poklanjaju dovoljno pažnje tome problemu. Kolektivi koji imaju dobru suradnju s tječnjikom i u kojima organi upravljanja raspravljaju o izostancima s posla dobro su riješili to pitanje.

Među takve radne organizacije u našoj komuni može se, na primjer, ubrojiti građevinsko

poduzeće »Ivan Lavčević«, koje je u prvih šest mjeseci ove godine imalo prosjek od 2,5 posto izostanaka s posla, dok je u istom razdoblju prošle godine postotak izostanaka s posla iznosio 5,4 posto. Nadalje, TLM »Boris Kidrić« smanjila je izostanke s posla sa 4,4 posto u prvih šest mjeseci 1965. godine na 4,2 posto u istom razdoblju ove godine, a Tvorница elektroda i ferolegura sa 6,6 na 5,6 posto.

Primjeri navedenih kolektiva dosta ohrabruju, jer smanjenje broja izostanaka s posla znači ujedno veću proizvodnju, povećanje produktivnosti rada i smanjenje troškova za zdravstvenu zaštitu. Ali, postotak izostanaka s posla u prvih šest mjeseci ove godine kod »Šipada« iznosi 8,6 posto, u »Luci« 7,7 posto, u industriji »Krk« 8 posto, u poduzeću »Jadran« 7,5 posto, u »Dani Rončeviću« 6,3 posto, što znači da je postotak još uvijek veći.

Da li se visoki postotak izostanaka s posla u nekim radnim organizacijama može povezati s nerazvijenom službom higijensko-tehničke zaštite? Vjerojatno da može, jer u nekim radnim organizacijama mjesto referenta za higijensko-tehnicičku zaštitu zauzimaju uglavnom kvalificirani ili visokokvalificirani radnici — koji nisu sposobljeni za to radno mjesto. Stoga i nije čudo da je služba u tim kolektivima pretežno orijentirana na ispunjavanje prijava o povredama. Zato bi tom pitanju kolektivi morali pokloniti mnogo više pažnje. (B)

Ni eventualno mali broj putnika, a ni gubitak vremena broda dok uplovi ili isplovi iz šibenske luke — ne bi smjeli biti opravdani razlozi zapostavljanja Šibenika uvođenjem samo jedne parobrodarske linije. O tome bi zainteresirani faktori trebali da ubuduće povedu više računa, a naročito kada se priprema i donosi parobrodarski vozni red izvan turističke sezone.

Poslije uvođenja vansezonskog reda plovidbe

Šibenik zapostavljen

Vansezonski red plovidbe stupio je na snagu 1. studenog ove godine. Dok je stanje na lokalnim linijama ostalo nemepromijenjeno, novi vansezonski red plovidbe doživio je radikalne promjene na brzim parobrodarskim prugama. Od četiri brze parobrodarske linije, čiji su brodovi u ljetnom razdoblju stizali u Šibenik na relaciji Rijeka — Dubrovnik, odnosno Rijeka — Bar, počevši od 1. studenog pa do 18. ožujka slijedeće godine — Šibenik će u polasku za Rijeku, odnosno Dubrovnik biti povezan u toku tjedna samo sa jednom parobrodarskom prugom. Naime, svakog četvrtka u 3.25 sati stizat će brod iz Rijeke, a svake nedjelje u 21.25 uploviti će u šibensku luku na putu iz Dubrovnika za Rijeku.

Dakle, novi zimski plovidbeni red vožnje nije donio nikakvu promjenu u odnosu na prošlogodišnji red plovidbe. I tada je Šibenik bio povezan sa ostalim gradovima uz obalu samo sa jednom jedinom parobrodarskom linijom. Ne predstavlja li to u

neku ruku zapostavljanje ove jadranske luke, nasuprot drugim lukama na Jadranu?

Kad smo zapitali odgovornog službenika u filijali šibenske »Jadrolinije« koji je razlog tome, on nam nije mogao dati zadovoljavajući odgovor. Međutim, za takvo tretiranje šibenske luke ne može se naći nikakvo opravdanje. Jer, činjenica je da su u zimskom periodu, na primjer, Zadar i Split povezani sa ostalim jadranskim lukama četiri puta u toku tjedna, tj. dok u šibensku luku za tjeđan dana uplove dva broda, dotele u Zadar i Split pristaje osam brodova u polasku i povratku.

Ni eventualno mali broj putnika, a ni gubitak vremena broda dok uplovi ili isplovi iz šibenske luke — ne bi smjeli biti opravdani razlozi zapostavljanja Šibenika uvođenjem samo jedne parobrodarske linije. O tome bi zainteresirani faktori trebali da ubuduće povedu više računa, a naročito kada se priprema i donosi parobrodarski vozni red izvan turističke sezone. (jj)

Poduzeće »Ivan Lavčević«, koje je u prvih šest mjeseci ove godine imalo prosjek od 2,5 posto izostanaka s posla, dok je u istom razdoblju prošle godine postotak izostanaka s posla iznosio 5,4 posto. Nadalje, TLM »Boris Kidrić« smanjila je izostanke s posla sa 4,4 posto u prvih šest mjeseci 1965. godine na 4,2 posto u istom razdoblju ove godine, a Tvorница elektroda i ferolegura sa 6,6 na 5,6 posto.

Primjeri navedenih kolektiva dosta ohrabruju, jer smanjenje broja izostanaka s posla znači ujedno veću proizvodnju, povećanje produktivnosti rada i smanjenje troškova za zdravstvenu zaštitu. Ali, postotak izostanaka s posla u prvih šest mjeseci ove godine kod »Šipada« iznosi 8,6 posto, u »Luci« 7,7 posto, u industriji »Krk« 8 posto, u poduzeću »Jadran« 7,5 posto, u »Dani Rončeviću« 6,3 posto, što znači da je postotak još uvijek veći.

Da li se visoki postotak izostanaka s posla u nekim radnim organizacijama može povezati s nerazvijenom službom higijensko-tehničke zaštite? Vjerojatno da može, jer u nekim radnim organizacijama mjesto referenta za higijensko-tehnicičku zaštitu zauzimaju uglavnom kvalificirani ili visokokvalificirani radnici — koji nisu sposobljeni za to radno mjesto. Stoga i nije čudo da je služba u tim kolektivima pretežno orijentirana na ispunjavanje prijava o povredama. Zato bi tom pitanju kolektivi morali pokloniti mnogo više pažnje. (B)

Ni eventualno mali broj putnika, a ni gubitak vremena broda dok uplovi ili isplovi iz šibenske luke — ne bi smjeli biti opravdani razlozi zapostavljanja Šibenika uvođenjem samo jedne parobrodarske linije. O tome bi zainteresirani faktori trebali da ubuduće povedu više računa, a naročito kada se priprema i donosi parobrodarski vozni red izvan turističke sezone.

Da bismo naše čitaće obavijestili koje proizvode mogu kupiti u šibenskim prodavaonicama, uputili smo se u malu »šetnju« gradom i interesirali se za articlike i cijene. Evo što smo saznali od poslovoda prodavaonice.

VINKO MIKULIĆ — »BOROVAC«: Naša prodavaonica je dobro opskrbljena. Upravo smo danas dobili razne vrste čizame za zimu. Muške čizme stoje od 7.000 do 10.000 starih dinara, ženske od 6.000 do 12.000, dok se čizmice za djecu mogu nabaviti po cijeni od 3.000 do 8.000 starih dinara. Raspolažemo i širokim izborom razne obuće. Eto, na primjer, muške cipele za jesen (zavorene) stoje od 4.000 do 7.000 starih dinara, dok veoma moderne i kvalitetne ženske cipele nudimo potrošačima po cijeni od 3.500 do 7.200 starih dinara. Mogu naše potrošače obavijestiti da raspolažemo i velikim asortimanom ženskih, muških i dječjih čarapa«.

VINKO BATINICA — »BEKO«: Čitaće našeg lista zanimat će vijest da smo dobili i da nudimo široki izbor kaputa za zimu. Cijene: muški kaput stoji od 24.000 do 48.200 starih dinara, ženski od 24.000 do 50.000, dok

kaputići za djecu stoje od 10.500 do 17.000 starih dinara. Raspolažemo i ženskim mantilima, a cijena im je od 18.000 do 23.500 starih dinara. U našoj prodavaonici potrošači mogu nabaviti i muška odijela raznih veličina po cijeni od 18.500 do 49.000

starih dinara. Za ovu zadnju brojku može se kupiti izvrstan muški kaput od vune. Mislim da je interesantno zabilježiti da kupcima nudimo i razne vrste hlača po cijeni od 7.100 do 15.200 starih dinara. U našoj prodavaonici košulje od dijelena stoje od 3.800 do 5.900 starih dinara, a košulje od najlonja 5.100 starih dinara. Ovih dana dobili smo i dječje »vindjake«, a stoje od 11.800 do 12.300 starih dinara. (B)

Neshvatljivo

Regulacija ulica u gradu, u kojem porast saobraćaja iz mjeseca u mjesec postaje sve veći, predstavlja posebno pitanje u rješavanju komunalnih problema.

Pješački promet, koji je odvijek u Šibeniku bio naročito intenzivan, danas predstavlja svojevrstan problem — već i zbog toga što pješaci ne muče veliku brigu o tome kuda će se kretati.

No, čini se da ima slučajeva kada brig o pješacima zakaže i sa strane »kompetentnih«. Jedan primjer čini nam se da je doista čudan. Evo o čemu se radi. Ulica Ive Lole Ribara nije osobito prometna, ali to važi samo zimi. Ljeti je situacija savim drukčija. Tada, naime, u grad dolaze mnogi vlakovi i autobusi. Kad se iskrcaju, putnici se tom ulicom kreću uskim trotoarima. I, umjesto da se ti

Troše kao da nije njihovo

U prvom polugodištu ove godine na području naše komune isplaćeno je samo za naknadu osobnog dohotka do trideset i više od trideset dana bolovanja — 211.744.200 starih dinara, a to iznosi više od 20 posto od ukupnog prihoda iz doprinosa koji se vraća osigurnicima putem ovih naknada, a ne troši se za liječenje!

Izračunato je, na primjer, da je u prvih šest mjeseci ove godine svaka osigurana osoba samo za zdravstvenu zaštitu, bez ikakvih naknada, trošila 13.473 stara dinara. U istom razdoblju proš-

le godine zdravstvena zaštitu po jednom osiguraniku stajala je 10.997 starih dinara. To znači da je ove godine ta suma porasla za 22,52 posto!

Odkako povećanje? Ne treba nikoga posebno uvjeravati da se naš osiguranik naučio da se zdravstvenim ustanovama obraća za svaku sitnicu i više puta — sasvim nepotrebno! Izgleda da još nismo došli do saznanja da trošimo — vlastita sredstva!

Na kraju, a u uskoj vezi s tim: gubici svih fondova socijalnog osiguranja u Hrvatskoj za sedam mjeseci ove godine iznose 7 milijardi i 347 milijuna starih dinara. Nadalje, prosjek osobnih dohotaka zaposlenih u Šibenskom Medicinskom centru za srpanj iznosi je 65.430 starih dinara, dok je u isto vrijeme prosjek zaposlenih u jugoslavenskom zdravstvu iznosi od 80 do 90 tisuća starih dinara. Prosjek primanja u Komunalnom zavodu za socijalno osiguranje u Šibeniku u prvom polugodištu ove godine bio je 73.000 starih dinara, dok je jugoslavenski prosjek iznosi 90 do 100 tisuća starih dinara. (B)

J dalje tako, ali još obimnije

U nedjelju je u Gradskoj vijećnici održana mala svečanost povodom uručivanja nagrada vlasnicima triju najlepših uređenih balkona u Šibeniku. Ovu akciju, izbor najlepših balkona u gradu, organizirali su Odbor za proslavu 900-godišnjice prve spomenike Šibenika i redakcija »Šibenskog lista«.

Kako je već prije javljeno, prvu nagradu oko 50 tisuća starih dinara dobio je Vice Škugor, vlasnik balkona u Ulici Matije Gupca 69/II. Druga nagrada, u iznosu od 40 tisuća starih dinara, uručena je Dušanu Subrlj, vlasniku balkona u Ulici I. Lole Ribara 1, dok je treću nagradu oko 30 tisuća starih dinara dobio Ante Labura iz Biličke ulice br. 5 — za svoj lijepo uređeni »sltar«.

U ime žirija koji je ocjenjivao prisjepe kupone, nagrada je, zajedno sa spomen-plaketama, uručio prof. Štefan Škudar, član Odbora za proslavu 900-godišnjice Šibenika. Svečanosti su prisutstvovali i glavni urednik »Šibenskog lista« Josip Grbelj, te članovi žirija, novinar Josip Janković i poljoprivredni tehničar Jovan Čalić.

U razgovoru nakon podjele nagrada prisutni su izrazili svoje zadovoljstvo zbog uspjele akcije i dali svoje sugestije da se slijedeće godine organizira jedan sličan natjecanje, koji bi bio još šire obujma.

Tekst i snimak: J.C.

OPADA BROJ kino - posjetilaca

Interesantno je iznijeti podatke o tome kako su neki filmovi bili posjećeni. Od domaćih filmova najveći interes izazvao je »Old Shatterhand« (koprodukcija sa Zap. Njemačkom), kojeg je gledalo 6.595 osoba. Poslije njega na ljestvici posjeta našao se Hadžićev film »Konjul planinom« sa 2.313 prodanih ulaznica. Međutim, znatan broj filmova jugoslavenske produkcije bio je veoma loše posjećen. »Drugu stranu medalje« gledalo je 67 osoba, »Tko kuca, otvorit će mu se« 46, »Doći i ostaće« 55, itd.

Od inozemnih filmova najpošjećeniji je bio film francuske produkcije »Crna lala« — prodano je 5.678 ulaznica. S druge strane, međutim, i velik broj inozemnih filmova ostvario je gotovo smješan promet. Poljski film »Boj i nada« gledalo je 18 Šibenčana, sovjetski film »Gđe je Arhimed« 47 osoba, poljski film »Krvava vezba« gledalo je 39 naših sugrađana, mađarski film »Seva« 30, a na projekciji filma »Čovjek ide za sunce« bilo je samo 20 gledalaca. (B)

U prvih deset mjeseci ove godine Kino-poduzeće dalo je 1.689 predstava, a u istom razdoblju prošle godine 1.772 predstave. Zabilježit ćemo također da je kapacitet šibenskih kinematografa nešto veći od 1.460 sjedala. Od tога u kinematografu »Šibenik« ima 559 sjedala

na posljednje dvije sezone učinila najveći napredak u posjeti i noćnjima. Samo ove godine ostvareno je više od 50 tisuća noćnjima.

* * *

Osim članova radnih kolektiva »Esplanade« i »Autodubrave« iz Zagreba, koji imaju svoja odmarališta u Pirovcu, u tom mjestu boravili su za vrijeme turističke sezone i inozemni gosti, među kojima su najbrojniji bili Nijemci i Austrijanci. Pirovac se ubraja u ona mjestra na šibenskoj rivijeri koja su u posljednje dvije sezone učinila najveći napredak u posjeti i noćnjima. Samo ove godine ostvareno je više od 50 tisuća noćnjima.

Murter i njegove perspektive

MURTER, BETINA I HRAMINA TRI BUDUĆA »SVETA STEFANA«, KORNATSKI OTOCI BUDUĆA MURTERSKA DEPENDANSA I NACIONALNI PARK. HRAMINA I OTOCIC PRED NJOM SUVREMENA VENECIJA.

Suvremena Venecija na Murteru

Briljantni uspjesi naše turističke privrede donose Jugoslaviji svjetsku reputaciju i velika materijalna dobra. Svoje skromno učešće u tome daje i otok Murter, na kojem se posljednjih godina turizam razvija zaplanjujućim porastom. Ipak su Murterani pomalo razočarani i tužni, jer se osjećaju kao da su zapostavljeni a svjesni kakve ljepote (i prirodne i ljudske) propadaju naočigled onim koji se o našem turizmu brinu.

Cinjenica da je još starodnevni Collentun bio grad raskošnih ljetnikovaca, ribnjaka i nastambi i te kako govoriti da se na Murteru kriju (zatrpane i zakopane pod kamenjem) mogućnosti koje suvremeni turisti traže, a koje im naš turizam još nije dao. Ostatke antičke civilizacije na Murteru nije izbrisao ni katastrofni potres od prije naše ere — kojim je Collentun potpuno razoren, a djelomično i potopljen, niti su to mogli učiniti kasniji događaji i stalne okupacije.

Ima potvrda da je u drugom vijeku prije naše ere u Aleksandriji i Ptolomeju pisao o sjaju i važnosti Collentuna. Kako je ne stao bivši grad ljetnikovaca? Ima li o tome kakvih tragova? To su bila pitanja koja su postavljali arheolozi i historičari. I, e to, napokon je jedna ekipa snimila u Gradini ostatke građevina koji upućuju na to da se radi o velikim cisternama za ulje, o potopljenim ribnjacima i zatrpanim nastambama ili nekropolama.

Na Murteru i u tomu se divi čitav svijet moglo bi još više postati rijetko dostojna divljenja — kada bi se urbanizacija toga terena prišla pažljivije. Tri urbana naselja, Murter, Hramina i Betina, mogla bi se pretvoriti u TRI HOTELA-GRAD, ali samo ako se okrenemo nijehovoj zaštiti i ulaganjima, umjesto da se originalni ambijent i dalje urbano narušava. Riječi svjetskog eksperta za turizam i predsjednika svjetske turističke unije — Belgijanca Houllta — koji već godinama ljetuje u Murteru, a upućene u svjetskoj reviji za turizam, doslovno glase: »Smiljite se Murteru! Naša ih je štampa škrto komentirala, ne ulazeći u prave razloge o tome što je Houllt ponukao da to napravi.

Pošto je još jedno pitanje kojem bi trebalo posvetiti izuzetnu pažnju. Bivšu uljarnu trebalo bi preuređiti u HOTEL ili pak privatni centar, kako bi gosti, odmah po dolasku u mjesto, bili smješteni i hraničeni i kako bi se mogli okupati i naspavati, te

stati iz evropskih velegradova traže. Koristenjem svega toga, stanovništvo bi dvostruko bilo stimulirano. Turisti također.

Stočarska tradicija na Kornatima još je jedan garant da bi sve išlo u redu. Renome čuvenog kornatskog sira, pogotovo iz maslinova ulja, ili čuvene »puine«, specijaliteta svoje vrste, može da obogati svaki izlet na Kornate. Dopunjeno mladim janjcima na ražnju, koji se ionako već vrate na Kornatima, te smokvama, breskвama i povrćem, što povrtili murtersko-betinskih polja proizvode na vagone, još više objašnjava potpuno autonomni karakter čitavog ovog područja u ekonomskom pogledu.

Biserne plaže na Murteru i deset kilometara pločaste obale obrasle šumarcima borova i masline, ili pak gajevima, čemu se

divi čitav svijet moglo bi još više postati rijetko dostojna divljenja — kada bi se urbanizacija toga terena prišla pažljivije. Tri urbana naselja, Murter, Hramina i Betina, mogla bi se pretvoriti u TRI HOTELA-GRAD, ali samo ako se okrenemo nijehovoj zaštiti i ulaganjima, umjesto da se originalni ambijent i brže razvija nego dosad, kako ljepote ne bi i dalje stajale neiskorištene i napuštene, pa čak i nagrdene.

Tekst: Ivo Juraga

Snimci: I. Brkan

BILJEŠKA

Vidikovci bez objekata-dokle?

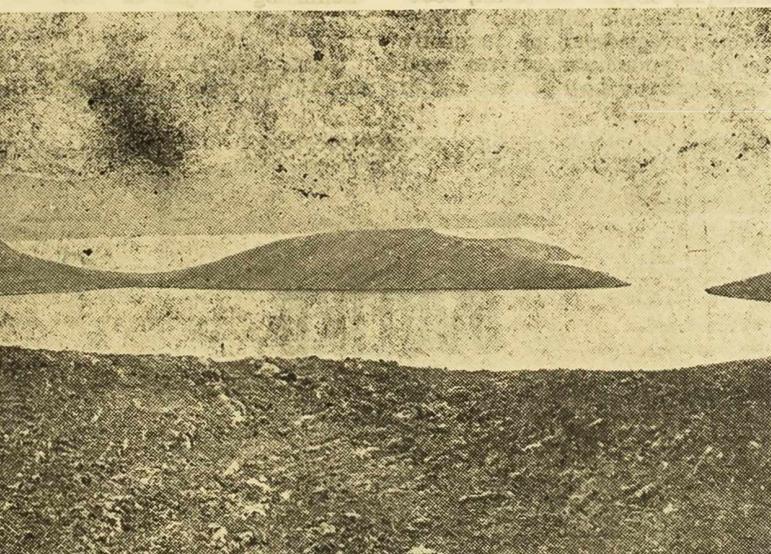
Nakon izgradnje Jadranske turističke ceste, šibensko područje obogaćeno je sa još dva značajna vidikovca, na kojima mnogi domaći i strani motorizirani turisti zaustave kola i na okolini pejzaža upere svoje foto-kamere. To su vidikovci pokraj mosta preko šibenskog zaljeva i okolina mosta kod Morinja.

Investitoru izgradene Jadranske magistrale treba zaista odati priznanje što je uz oba za objekta sagradio oveč plato za parkiranje i zadržavanje gostiju. Sada se pitamo: Da li treba samo na tome ostati? Odgovor se sam po sebi nameće da je potrebno nešto poduzeti, kako bi se motorizirani turisti, i domaći i strani, ugodnije osjećali. Prije svega na turističkim organizacijama i zainteresiranim faktorima je da ta mjesta učine što atraktivnijima, da se na njima izgrade objekti turističko - ugostiteljskog značaja.

No, za to je, bez sumnje, potrebno ozbiljnije razmotriti i planom predvidjeti šta bi se sve moglo izgraditi. Poznato je da se objekti ne mogu pojaviti preko, noći, ali je za to moguće, da se slijedeću sezonu, nešto improvizirati. Najbolji primjer može nam poslužiti inicijativa šibenske poslovne »Dalmacijaturist«, koja je ne čekajući pomoći sa strane — u prošloj sezoni postavila kiosk na novom mostu.

Potrebno je ovom poslu priči studiozno i povjeriti ga određenim organizacijama koje će tačno znati kakvi su nam objekti potrebni na tim isturenim turističkim punktovima. Jer, može se lako dogoditi da na takvim turističko atraktivnim mjestima dođe do svastarske izgradnje i da vidikovci budu ispunjeni trgovinama i restaurinima, ali bez osnovnih sanitarnih uređaja.

Uložena sredstva za takve objekte bit će korisno upotrijebljena i ona će se ubrzno isplati. Nije naodmet istaći da se od svih motornih vozila koji prođu spomenutim mostovima oko deset posto kraće vrijeme tu zadržava. Zar to dovoljno ne govori o potrebi izgradnje manjih objekata upravo na tva dva turistička punkta. (jj)

Kulturni kontinuitet na Murteru nikad nije prestao. Još 1866. grupa naprednih mještana osniva Društvo seoske izobraznosti, koje će kasnije postati središte svih progresivnih i slobodarskih ideja. Plod toga je i čitaonica. Kao rezultat njegovanja ideje kolektivnog gospodarenja na Murteru — je izgradnja uljarske zadruge, jedne od najvećih tvornica ulja na Balkanu (1910. godine). Između dva rata u Murteru je djelovalo sedam zadruga: ribarska, pčelarska, mlječarska, kupališna, zadruga za uljepšavanje mjesta, obrtno potrošna i uljarska zadružna. Kao najrevolucionarnija tekovina toga kolektivnog rada je zdravstveno osiguranje, koje su uplaćivali svi mještani (oko 2.700 stanovnika) ulogom pri berbi maslina — i zbog čega su imali čak i kućnu ljekarsku njegu. Još tada je kupališna zadružna podigla svoju zgradu na Slanici, koja je još uvek jedini drustveni objekt na toj plaži.

Pošto je Murterani su izvrsili elektrifikaciju i asfaltiranje mjesta, a uređili su i svoje kuće, tako da danas imaju više od 2.000 ležaja u kućnoj radosti. U novije vrijeme oni uređuju i kuće na Kornatskim otocima, oko 200 kuća. Ako bi se u svakoj od njih uz pažljivo i znalačko enterijersko uređenje, postavilo po 5 leža-

gostima, trebalo više i organizirati koristiti, i to ne samo siromašta boravak u kornatskim »poštama« predstavlja atrakciju svoje vrste — nego i stoga što bi mještani i komuna, pa i društvo u cijelini, imali od toga višestruke koristi. Ribarenje pomoću feralia, promatranje riba i morskog dna obasjanog »svjećom«, lov na jastoge, zar to ne predstavlja krunu onoga što suvremeni turi-

odmoreni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni ujutro razmjestiti (po vlastotinu izboru i platežnoj mogućnosti) po kućama ili uputiti na ribarenje, ladanja i krstarenja po Kornatima. Ali, sve je to još daleko, jer mjerodavni nisu ni začeli izradu urbanističkog plana, a bez njega nije moguće paralelno rješavati bilo šta a da se ne naprave veće greške.

Postojeći restoran na Murteru, koji je i lokacijom i formom pun

odmoredni uj

ISKRICE**Čovjek i njegov egoizam**

Covjek, posebno suvremeni, stalno traga za miron, neumorno i bez prestanda. Bježi pred pucnjavom, sirenama, patetičnim rječima, lažnim drugarstvom, bježi od ogovaranja i svega onoga što kao osa ziju oke njegovih ušiju. Bezglavo juri da bi našao mjesto pod suncem, u netaknutoj, praiskonskoj prirodi — u kojoj bi mogao biti elementaran, ištinski i postojan, kao što je i ona. Tada se na čas skrute nemiri njegovi raspljeni. Ali, spokojstva nema, jer se minule slike i događaji vraćaju, hladno strujeći mozgom i mislima. Da li to dolazi od stvaralaštva, od težnji i otkrivanja novoga i nepoznatoga? Ili možda od toga što je njegov mir zauvijek ukrađen?

Cujmo pripovijest, jednu, dvije i milijun — i svoju vlastitu. U svakoj ćemo odmah prepoznati onaj naš svet — ego. Egoizam je proizvod prirode i zato ga ne pokušavamo uništiti. I nema potrebe da ga potpuno uništimo, jer to bi značilo opće samoubijstvo. Ali ipak se moramo pitati: koliko bismo smjeli taj instikt protjerati da bismo mogli se sigurnosti govoriti da smo pored bioloških i društvena stvorenja? Medvjedi nisu društvena bića, ali ne samo zbog toga što ne znaju proizvesti atomsku bombu koju u jednom času može poubiti milijune ljudi. Dokle, dakle, možemo biti sebični i netolerantni? O tome govore naše sitne stvari: utrka za prestižom, želja za vlašću i novcem, hipokrizija, tvrdokornost i primitivizam.

Godinama radimo sa određenim ljudima, surađujemo, podržavamo njihove stavove i rad. U tom pogledu sve izgleda dobro, jer nikada javno nismo ukazivali na njihove eventualne nedostatke i greške (osim ako to nismo činili u kulačima!). Jednog časa netko upre prstom u nogu čovjeka, u te ljude. Pljušte riječi o negativnostima. Prst je podignut i opća ofenziva počinje. U tom času mnogi postaju dalekovidni, pronicljivi, revolucionarni i moralno dosljedni. Kritike, zamjerke i prijetnje kao kanonada lete odasud. U tome podjednako dobro dođu istine, polustotine i izmišljotine. Sve postaje uboito oružje, jer cilj ne bira sredstvo. Na kraju takve balade čovjek je najčešće proboden, i to sebičnošću svojom i našom.

Šta je sa savešću? Gdje se ona skrivala? Prisjetimo se, smogimo malo snage, bar sada kada je sve prošlo. Možemo bar bezopasno razmišljati. Na našoj mutnoj slici gledali smo samo one događaje koje smo htjeli vidjeti. Pogledajmo preostalo.

ON je iznosio svoju konceptciju poslovanja. Pozorno smo slušali i na kraju aplaudirali. Po završenom sastanku išli smo na izlet i bogati se gostili. Veselilo se uz pjesmu. U nekim grupicama se govorilo o NJEGOVOJ samovolji, o tome kako ne vodi računa o društvenim sredstvima i o mnogočemu drugom. Svi smo međusobno ogovarali jedni druge, a opet se smješkali jedni drugima i pravili se prijatelji. U tom preziru, licenciranju i dvoličenju, neki su punili džepove uz najyučenje glasova o humanizmu! Egoizam je carevac i zato smo uzadušno tražili zajednički jezik i održavali sastanke, jer oni su bili jedna viša stepenica našeg lice-mjerstva. Jedno smo mislili, drugo govorili, a treće radili...

Sjećamo li se toga? Ukoliko se sjećamo, onda pogledajmo ma-to i sebe. Zašto smo ga trijumfalno promatrati osuđenog i bespomoćnog, kao da smo neki heroji? Za neke je to bila optimistička tragedija čovjeka. Eto, to je sudbina, njegova i naša, sudbina čovjeka. Ona se potajno skriva u odioznoj riječi — »egoizam«. Zato ne prestano tražimo za miron, neumorno, tragično i optimistički. Opservator

Treba završiti na vrijeme**Pred Godinu turizma**

Sibensko turističko područje imalo je ove godine u hotelima (uključujući i pansione) 597 ležaja. Tom treba dodati i motel u Pirovcu sa 28 ležaja, te turističko naselje u Vodicama i Esperantski kamp u Primoštenu, koji ukupno imaju 623 ležaja. Svi ti kapaciteti bili su u prošloj sezoni najoptimalnije iskorišteni u toku kolovoza, o čemu govore i rekordne brojke ostvarenih noćenja.

To nam ujedno pokazuje koliko je još moguće proširiti njihovo korištenje u ostalim mjesecima, jer u tom smislu na našem području još uvijek postoje znatne rezerve. Poznata je, naime, činjenica da su mnoga hotelska i turistička poduzeća duž jadranske obale već prošle sezone došla do krajne granice iskorištenosti svojih objekata, u kojima se sve jače počeo osjećati nedostatak kapaciteta. Upravo se zato već od ove jeseni ubrzano kreće u daljnju i užurbanu turističku izgradnju.

Navedem ćemo samo jedan primjer. Tek je prošle godine, tako reći pre vratima sezone, bio dovršen hotel »Maestral« u Brelinu, jedan od najkomformnijih na Jadranu, a već sedam da je počela izgradnja još jedne njegove depandance. Slična se stvar odvija i na području Dubrovnika, Hvara i Opatije.

Nadene su, naime, veoma povoljne mogućnosti kreditiranja hotelskih poduzeća i turističke privrede uopće. Veliko angažiranje u kreditima ispoljio je prošle godine »Generaleksport«, koji je na Jadranu samo u jednoj godini ulazio više od 100 milijuna novih dinara.

Novim transama kredita »Generaleksporta«, koje su dosad odobrene u visini od oko 60 milijuna novih dinara, nastaviti će se započeti izgradnja, što je u novim uvjetima deviznog poslovanja veoma značajno, jer se pokazalo da se ipak mogu naći zajednički interesi kreditora i turističke privrede.

Iz izvora koje smo naveli kretnulo se da još jedan veliki zahvat i na šibenskom području. Optočela je izgradnja hotela »A« kategorije (»Adriatic 2«) u Primoštenu — sa 332 ležaja i novim velikim restoranom. Tako će na poluotoku Raduča osvanuti dva »blizanca« visoke komercijalne vrijednosti, koji će značiti velik skok u ionako već afirmiranom turizmu Primoštenu. Tom izgradnjom čitav će prodici konačno biti pretvoren u poluotok hotela i plaža, čime će se u potpunosti ostvariti davna želja Primoštenu.

U ostalim našim mjestima nećemo imati neke značajnije novitete. Jedino će u Pirovcu biti nastavljeno kompletiranje naselja od montažnih kućica visokog komfora (pored već postojećih). O proširenju motela i izgradnji novog naselja nema još ništa konkretnog, ali za godinu dana i to će, sigurno, doći na dnevnu redniju.

Neposredniji zadatok pred nama je — da slijedeće godine bolje iskoristimo ono što već ima-

mo, jer rezervi zaista imamo dosta. Treba misliti o tome kako popuniti objekte koji su tokom prošlog ljeta stajali poluprazni i šta učiniti da ih gost ne izbjegava, kako ih reklamirati i popularizirati, i tako dalje.

Vjerojatno da iduće godine nećemo čekati nikakav značajniji izvanjski moment koji bi trebao pokrenuti naše akcije, niti da ćemo se prepustiti stihiji. Znamo da sada imamo završen most i da nas turisti neće pitati jesmo li završili na vrijeme ovo ili ono. Zato nas više ne smije zateći ovakvo stanje kakvo je bilo krajem srpnja prošle godine.

Ne treba zaboraviti još jednu stvar. Slijedeća godina bit će proglašena za godinu međunarodnog turizma. Mnoge akcije odvijat će se pod pokroviteljstvom OUN i UNESCO-a. Već su neke najavljenе i na ovom dijelu Jadranu. To nas mnogo obavezuje, ali nam daje i velike šanse da u punoj mjeri iskoristimo ono čime raspolažemo.

J.C.

I puškom na ribu

— Treba znati doći do ribe — rekao nam je čovjek koji je, stražareći na kamenu, pušku uperio u more. I zaista, upoznali smo na pirovačkoj obali da se do ribe može doći i na taj način.

Lijepi i sunčani dani i mirno more, čisto i prozračno, privukli su mnoge ribiče. Bilo ih je u čamcima, uz obalu, po grebenima — sa svom raznolikom ribarskom opremom.

— Kad je voda hladnija — rekao nam je jedan od ribiča — onda riba izlazi na površinu, osobito mali cipli. Nije ih lako uloviti.

Čovjek s puškom stajao je nepomično i pogled upro u sitne tačkice što su se pojavile na površini. Bile su to glave sitnih cipala. Dobrojan je i najmanji pokret pa da se riba preplaši.

— Šta će vam kad je još sitna?

— Za meke — rekao je čovjek. To su izvrsne meke za krupniju ribu!

To je nešto slično ono: »Velika riba jede malu ribu!«

Lov ribe pomoći puške nije nikakva novost. Tako se lovilo još prije stotinu i više godina.

Tekst i snimak: J.C.

Iz kancelarije suca za prekršaje

Spiro Burić i Ante Burić iz Dazilje posvadali su se pred svojim kućama. Vrijedali su jedan drugoga. U toj svađi Spiro je svome prezimenjaku prijetio lovačkom puškom. Radi remećenja reda i mira obojica su se našla pred sucem za prekršaje. Spiro Burić kažnjen je sa 13.000 starih dinara, a Ante Burić sa 6.000 starih dinara.

* * *

Veljko Čulić iz Splita pravio je prošlih dana izgrede, a kad je došao milicioner i zatražio od njega ličnu legitimaciju Veljko tu ispravu nije htio dati. Dapače, svadao se s milicionerom i vrijedao ga. Radi toga ispadao sudac za prekršaje kaznio je »nemirnog« Veljka za 10.000 starih dinara.

* * *

Svađe nisu rijetke, a ponekad nastaju ni zbog čega. Đorđe Bi-

Tko griješi, taj i plaća

OVOLIKO
DOBIVATE
BESPLATNO
AKO BAGAT
ŠIVACI STROJ ZA DEVIZE

OVOLIKO
DOBIVATE BESPLATNO
AKO KUPUJETE BAGAT
ŠIVACI STROJ ZA DEVIZE

Sve informacije dobit ćete

u prodavaonicama

BAGAT

ŠIBENIK, Višićeva 3

KNIN, Titova 49

Integracija u trgovini?

Vec nekoliko mjeseci učestalo se govorilo o potrebi da se šibenske trgovinske organizacije integriraju. S tim u vezi održano je nekoliko sastanaka, organizirani su preliminarni razgovori i dogovori, ali sve do sada nije krenulo s mrtve tačke. Bez obzira na to da li će do integracije doći ili ne, jer nije nam namjera da stvar preduciramo, čini nam se da bi bilo neophodno da se to pitanje već jednom izvede na čistac.

Trgovinske organizacije danas nitko ne može prisiliti da se integriraju ako one u tom »spajaju« ne vide svoj vlastiti napredak. To je jasno. S druge strane, međutim, ukazuje se na podatak da šibenska trgovina

(B)

K R A T K E V I J E S T I

Centar za scensku kulturu organizira u petak, 18. studenog, priredbu pod nazivom »Veće narodnih pjesama«. Najavljen je nastup Esme Redžepović i poznatog ansambla Teodisijskog. Pored popularne Esme, narodne pjesme interpretirat će i Mehjo Pužić, Ciril Mančevski i Radmila Dimić. Konferanser će voditi humorist Slavko Kokić. Priredba će se održati u zgradi kazališta, a dat će se dvije predstave: u 16 i 18 sati.

* * *

Ekipe Medicinskog centra već nekoliko mjeseci provode akciju pronaalaženja dijabetičara. Inicijativu za tu akciju dalo je Društvo dijabetičara u Šibeniku, a finansijsku pomoć Zavod sa socijalno osiguranje. Ekipe Medicinskog centra pregledale su do sada stanovnike osam sela. Od ukupno 930 pregledanih osoba, kako nalazi potvrđuju, 3 posto ih boluje od dijabetesa. Akcija se nastavlja.

* * *

Poznati šibenski umjetnik duvorez Ante Belamarčić napravio je u posljednje vrijeme nekoliko veoma vrijednih djela. Neka od njih bit će uskoro prvi put izložena. Naime, Belamarčić će na po-

škova tečaja, Zavod i TLM daju polaznicima 9000 starih dinara pomoći.

* * *

Prema nepotpunim podacima zalihe robe u šibenskim privrednim organizacijama kreću se oko 2 milijarde starih dinara. Naravno, to nije ni malo optimistička vijest. Ne ohrabruje, na primjer, ni podatak da se »šibenski dinar« prošle godine obratilo 2,1 put, a ove godine taj »obrtaj« je spaо na ispod 2 puta.

* * *

Građevnom poduzeću »Udarник« u Drnišu povjereni su radovi na izgradnji stanične zgrade u šibenskoj luci. To je rezultat licitacije koju je provedla saobraćajna sekcija ŽTP iz Zagreba. Ukupna vrijednost ovog objekta iznosi oko 31 milijun starih dinara.

* * *

Centar za scensku kulturu počeo je uvježbavati »San ljetne noći« od Shakespeare-a. Taj komad uvježbava mladi zagrebački redatelj Janko Marinković, koji je u Šibeniku gostovao i u vrijeme rada profesionalnog Narodnog kazališta. (B)

Sa zbora prosvjetnih radnika

Nastavak sa 1. strane
dovima zajedničke potrošnje ili
zahtjevi da se 3,33 posto izdvoji
iz neto-osobnih dohodaka.

Šta je, dakle, moguće i šta su
pojedini diskutanti u svojoj diskuziji istakli? Nekoliko izlaganja
o tome će nam najbolje reći.

Drugarica Uzunović je u svojoj diskuziji rekla da u komuni nema diobe teškoća, već da se one dijele samo na prosvjetne radnike i da je to jedan od razloga zašto oni idu dalje. Ona je, uz to, naglasila da će akciju najviše osjetiti djeca i istakla da bi trebalo tražiti one koji su do toga doveli.

Nikola Radović je predložio da se o akciji prosvjetnih radnika govori na sastancima zajednica doma i škole i da zahtjevi prosvjetnih radnika obuhvate i pripadnike JNA, koji u prošlom samodoprinosu nisu učestvovali te da se svima kaže da je nastava ionako već reducirana, u nekim školama i do 50 posto. Uz to, on je naglasio da se dovoljno preseliti, na primjer, u Rijeku pa da osobni dohodci budu za dva puta veći nego što su na našem području. Prof. Ivo Brešan je govorio o tome da ipak postoje oni koji rade i ostvaruju veća primanja i oni koji rade, a ostvaruju "spiritualne efekte", te istakao da je Gimnazija dala prijedlog da se, ako zahtjevima ne bude udovoljeno, udalji iz škole izvjestan broj odjeljenja, čime bi se, kako reče, doveo u sklad sa primanjima. On je predložio i to da se ukinu škole koje komuni nisu potrebne. Slavica Drašković, predstavnik dječjih vrtića, rekla je da se akciji pridružuju i dječji vrtići i da su oni zaključili da dvaput tijedno ne

primaju djecu u zabavište, te naglasila teški položaj tih ustanova: neizvjesnost da će uopće dobiti plaću, »seljakanje« od fonda do fonda. »Možda ćemo na kraju« — rekla je — »svršiti i u Fond za socijalnu zaštitu.« Pero Dražić je govorio o teškom stanju prosvjetnih radnika na selu, a naročito o teškoćama onih koji su već penzionirani ili su predpenzionirani. Prof. Ivo Tošić je rekao da postoji razlika u životu onih prosvjetnih radnika koji žive na selu i onih koji žive u gradu, zalažući se da se onima na selu odredi veći osobni dohodci. On je iznio i jedan slučaj iz primorskog mesta, gdje je prosvjetni radnik za redovni rad imao dva putu manju plaću nego kad je u sezoni turizma brojio boce od ugostiteljskog poduzeća. Na kraju je predložio da se napravi posebna analiza o životu prosvjetnih radnika na selu. Poslanik Kulturno-prosvjetnog vijeća Savezne skupštine Zdenko Štambar među ostalim je rekao da bez preraspodjele nema ni rješenja pitanja koje prosvjetni radnici postavljaju. »Mislim da vaš zahtjevi« — rekao je on — »o primjeni ovih mjera neće biti potrebeni, ali ako budu potrebni — vaši zastupnici će biti s vama. Na kraju je rekao da su ovakvi skupovi pomoći poslanicima u njihovu radu. Zvonko Feštinić, predstavnik Kulturno-prosvjetnog vijeća Skupštine općine Zadar, zalažo se da prosvjetni radnici Dalmacije u ovim pitanjima rade jedinstveno i da bi trebalo formirati zajedničku komisiju za Dalmaciju. Dobrinka Draškutin govorila je o tajnicima škola i istakla njihov teški položaj s obzirom na naglo povećanje obojima rada i odgovornosti otka-

ko su 1962. godine škole postale samostalne. Prof. Lazar Aksić na glasino je da u komuni svih učenika u stvaranju dohotka i da je nemoralno da onda neki dijele i dva i po puta više. Zatim je govorio o primitivizmu i birokratizmu u odnosu na prosvjetu i rekao kako često djeļuju i »neformalne grupe«, te istakao da je jedna takva grupa »drvarinu i stanarinu prosvjetnih radnika proglašila za feudalni ostatak i ukinula«, a da se Upravni odbor Fonda za školstvo tome nije suprotstavio. On je dalje govorio o tome kako je prosvjetni radnik u očima djece ponizan, što je argumentirao i podacima iz jedne ankete — u kojoj se nijedan učenik nije izjasnio da bi želio postati prosvjetni radnik. Nakon diskuzije Branka Tolholja i druga Guštaka, za riječ se javio predsjednik Skupštine općine Jakov Grubišić, koji je jasno iznio tešku situaciju u kojoj se nalaze budžet i privreda u cijelini, ističući da je ona takva, ma koliko nam se ne svidala. Zatim je predložio da se zahtjevi prosvjetne razdvoje na dva dijela: na one koje bi se rješavalo do kraja ove godine i na one poslije 1. siječnja 1967. godine. »Treba podržavati« — rekao je on — »preraspodjelu nacionalnog dohotka na novu Republiku i Federaciju, ali pri tom treba razlikovati osnovno, srednje i visoko školstvo. Treba preispitati i mrežu škole u čitavoj zemlji. Privreda je dužna da pomogne i u ovoj komuni, ali je drugo pitanje KOLIKO je ona u stanju da to učini.« Za 1967. godinu predsjednik Grubišić je dao tri prijedloga: 1. da svi nastoje da se kod naredne raspodjele budžeta za obrazovanje iz-

dvoji što više, 2. da puni iznos od 2,5 posto privreda dade u Fond za školstvo, i 3. da se preispita mreža škola. Ti prijedlozi, iako su bili veoma realni, nisu naišli na adekvatni prihvrat. Prof. Krešo Jurković je, među ostalim, rekao da se prosvjetni radnici obraćaju radnicima iz drugih djelatnosti koji bi, kako je rekao, trebali da nadoknade minus u osobnim dohodcima koji je prosvjeta dosad imala, jer, rekao je on, ima u komuni 205 ljudi čija su mjeseca primanja iznad 140 tisuća starih dinara. Logično bi bilo da se oni odreknu dijela ovog dohotka u korist prosvjetne. »Mislim da će oni biti spremni na to kad im se kaže da smo donosi i mi podnosi.«

Vojislav Ilić, predsjednik zadnjice osnovnih škola općine Biograd n/m, govorio je o teškom stanju u prosvjeti na tom području i, među ostalim, naglašio: da nije moguće najmoderniju programatsku strukturu na svijetu i najmoderniju pedagogiju ostvarivati među četiri gola zida. Mi govorimo o audio-vizuelnim sredstvima, rekao je on, a škole nemaju ni radio-aparata. Na kraju je iznio minimalnu cijenu koja se plaća za jedan sat rada prosvjetnog radnika i da ni prosvjeta više ne može raditi samo za ideale.

Opća karakteristika ovog skupnika je da su svi izrazili uvjerenje da se rješenje mora naći i da sada predstoji ozbiljan rad — lišen uzbuđenja i neodređenih očekivanja. U tome, rečeno je, sada treba svi da iskreno pomognu.

J. Čelar

Rasprava o zdravstvu

Nastavak sa 1. strane
ko bi se na taj način izbjegla duga čekanja i time smanjio broj izostanaka s posla. Domiralo je također pitanje organizacije hitne pomoći, pa je naglašeno da je služba hitne pomoći poistovjećena sa dežurnom službom u kojoj je u hitnim slučajevima nemoguće dobiti liječnika. Isto tako se predlaže da se ubuduće bolje organizira i služba kućnih posjeti koju nimalo ne odgovara današnjim potrebama.

U raspravi o izdacima za zdravstveno osiguranje rečeno je da se oni nalaze u stalnom porastu, pa je naglašeno da se ubuduće može očekivati smanjenje izvjesnih prava iz socijalnog osiguranja odnosno veće učešće osiguranika i radnih organizacija u participiranju troškova za zdravstvenu zaštitu. I pored osjetnog smanjenja stopa doprinosa za socijalno osiguranje, od 1. siječnja ove godine višak rashoda nad prihodima

TRINAEST PRODAJNIH MJESTA
»VINOPLODA«

Poduzeće za promet i preradu vin — »Vinoplod« — iz Šibenika raspolaže sa trinaest prodajnih mjesto. Ona se nalaze u Puli, Rijeci, Zagrebu, Banjoj Luci, Osijeku i Šibeniku, te dva stovarišta u Zagrebu i Banjoj Luci.

U maloprodajnoj mreži »Vinoplod« plasira do 50 posto svojih proizvoda, a ostale količine proda jačim potrošačima, te manjim ugostiteljskim objektima uzduž jadranske obale, od Istre do Crnogorskog primorja.

Najveće količine šibenskog vina prodaju se potrošačima u Zagrebu, Osijeku i Banjoj Luci, u kojima je po tradiciji šibensko vino veoma cijenjeno. Osim vina, »Vinoplod« nude i znatne količine rakije, koju također prerađuje u svojim podrumima.

(ii)

smanjen je od 63 milijuna za prvo polugodište na 26 milijuna starih dinara za prvi devet mjeseci.

U diskusiji je također prevladovalo uvjerenje da je u rješavanju svih tih problema potrebno više aktivnosti od strane sindikalnih podružnica. Smanjenje trodnevnih bolovanja treba da postane briga radnih organizacija i da se veća pažnja posveti ocjenjivanju radne sposobnosti. I na kraju, ostra kritika je upućena na nehumane odnose srednjeg i nižeg medicinskog osoblja prema pacijentima u bolnici. (jj)

TELEGRAMI

Na obali se susreli kaput i »šuškavac«. Kaput, sav crven od ljutine, odmjeri pridošlicu i prijeteći mu reče: »Upamti, neću dozvoliti da naoko koješta šuškaš o meni!«

* * *

Zene mnogo brže zaboravljaju i praštaju, ali zato mnogo duže pamte — da su zaboravile i oprostile!

* * *

Govori se da će jedan šibenski prosvjetni radnik uskoro nabaviti helikopter. Razlog je sasvim prozaican: budući da dotični radi na pet škola, koje su međusobno prilično udaljene, počeo je zakašnjavati — na honorare satove!

* * *

U nekom štivu bilo je napisano mnogo štampanih slova, a samo jedno pisano.

— Zašto ti moraš biti iznimka? — bunila su se štampana slova. Pisano slovo sramežljivo odgovori: »Moram, ţef ne može da me vidi štampanog!«

Mnogi su smatrali da je veoma uživan drug. Kad su mu upoznali društvo — neki su saznali da mu je »drug« samo nadimak, a da se stvarno zove »gospodin«.

VESELIC

8

KRKOM UZVODNO

N. PULIĆ

pedesetih godina. — Izvolite sa mnom — nastavi, okrene se i pođe s nama. U mantiji, koja ima dosta godina, korača fratar. Zaustavili smo se na gornjoj stepenici ispred crkve. Fratar gledaše negdje kroz krošnje drveća na dubravičku stranu, zatim hitrim pokretima glave razmjeri južnu polovinu otoka.

— Vi ste gvardijan? — prekida tišinu mladić s bradicom.

— Jesam — odvrati sa smiješkom.

Ispred nas projurište novaci noseći nezgrapne mantije.

Pri spomen Visovca spominje se tisuću četristotice pod imenom »alba lapis«. Bili su ga nastanili fratri pustinjaci koje je ovamo pozvao Budislav Ugrinić-Šubić, gospodar Bribira i Roga. Održali su se svega četrdeset pet godina. Ime Visovac ima dva tumačenja. Odakle ga god gledamo čini nam se da visi među bregovima i zbori neki tumač da je dobio ime. Drugo ime narod predaje: Turci su o briješte na obali vješali fratre, pa njihovo obitavalište prozvana Visovcem. Poznato je da su ga Turci teško haračili, pa su fratri polovinom sedamnaestog vijeka morali pobjeći na miljevačku stranu ispred terora skradinskog kadija. Zaštitni ih je dreniški kadija Halil koji im bijaše naklon. Turci i poturice iz Uzdah-kule često su upadali u ove dvore i pustošili ih. Mračna Kula od uzdaha — nastavlja fratar šireći ruke prema briješu iz kojega na još većem uzvodu počiva kosturina Kule od uzdaha — i sada živi kao povrda legende.

Ušli smo u crkvu (fratri posjetioce Visovca prvo uvode u crkvu i iz nje započnu šetnju po dvorima i tumačenje života ovog otočića i svega što se na njemu nalazi) koja je krparena u više navrata kroz više vjejkova. Neobičajeno: dva oltara, ugrađena u prednjem planu, među njima učvršćena slika sv. Franje, rad nepoznatog autora Španjolske škole. Tišina dostiže apolutni mir i čovjeka spopada tjeskoba, pritisak sa svih strana. Napolju je sunce u svakocasnom osnaženju. Fratar je govorio i govorio, bez akcentuacije detalja, ponavlja staru priču, stariju od samoga sebe, bez ličnog uživljavanja, a ipak otvoreno i toplo. On je od onih rijetkih fratra koji voli prisutstvo ljudi koji prolaze i mnogo srdaćnije razgovara kad ne mora ništa tumačiti, jer ovaj samostan na rijeci i cijela Krka nije više nedostupna divljina. Intonacija glasa mijenja se kad govoraste o odlasku franjevaca iz Bosne u ove krajeve i kad spominja hrvatske knezove, srdare, harambaše i pomoćnike koji upečatiše svoje doba u stijene od ušća pa sve do izvora rijeke. Ni vika novaka, ni bat koraka kamenim izlizanim hodnikom nisu takli fratorov glas, niti grobnica bogumila sa epitafom na uzglavlju rečen bosančicom skriven iza oltara. Nema moći nad grobom osam junaka Nakića što stoljećima počivaju pod crkvenim podom i svodom. Idemo dalje: čujemo zvuke i tugu starine. Memru pobjeđuju cvijeće i vjetrovi što se smjenjuju: niz riječu s planina i uz riječu s more. Dok govor, nemir drhti. Ne može nadvladati tajnoviti ton tišine prastare. Nepomičnost sleđena kamenom, potplavljenom vodenim žilama. Napolju je zvezet sunca i sitnih češera čempresa. Napolju je sklad sunca, zemlje, kamena i vode. Fauna i flora: čista životnost. I dok fratar govoriti nama trojici, misli su mi na osušenom kamenu. Na snažini zemlje. Ljubav neba i dubina. Teticu čovjeka goršatka prisutne su kao čelik, prisutna je i topilina duše goršatke i oči dugovidne. Ovaj otok je i čovjek i brod. Čvrst, usađen. Svak želi na njega stati, jer krovot kamena ni njega ne mimoilazi. Čvrsto spregnut s prostorom:

omeđen brdima, vodom i nebom. Šta je sve tu? Tko je sve ovde? I čovjek i orao i zmija i blej janjetu na padini suhog rđobrada. Unutra igra sunca sa sjenama. Igra radosti i tišine na starim hrabatima inkubanula i duh Ezopov ustoličen davno. Bogatstvo, a i siromaštvo nedirnuto. I zlatoslovni Ferمان Mehmedov ispisani krvlju morlačkom, raščitan sabljom Vukovom. Sve je to tu. Sjećanje i zov. Sačuvana je bol. Moć historije: sablja je duga kao i ona. Povijest ne umire dok je sablja živa. Kolikog li sjava k njoj, kolike li snage u sjećivu! Nije umrla drugog kolovoza 1648. s Vukom pod Kulom zečevskom, nije onoga dana prestala sjeći Turke i prevideti kršćansku raju na zapadnu stranu. Sada je tu: staklom natkrivena. Zrači zrakama junaka roda Mandušića. Znao je pjesnik gdje se rađaju junaci, znao je da Vuk tjeraše Turke ospredajući Klis, Herceg-Novu, Ulcinj, a na sjeveru Glamoč, Ključ, Udbin... Ni u ovim stranama turskim posadama nije dao mira.

»Mrki Vuč, podigni brkove,

Da ti viđu toke na prsima,

Da pobrojim zrna od pušakah,

Koliko ti toke izlomiše.«

Vrijeme bježi. Sjene šeću oko Visovca. Plove mreni sa sjenama. Jegulje zelene, boje rijeke, predu prostor među kamenjem. A svaka ruka: snažna, dječja, staračka — izvlače sablju iz drvenih korica obloženih crnom kožom. I ruka i duh čovjekov postaje jači. I ponos se rađa, jer sjajno sjećivo prošlost je naša: sjajna sjećiva ne trpe zaborava. Vukova sablja tako je duga. Nacija ne gubi ponosa dok povijest svoju sabljom mjeri. Nema žalosti u prisustvu sablje, jer sablje nikada ne umiru. U našem kamenu zdesna i slijeva Krki nicala su sablje i junaci. Zato je vratimo u korice neka sklopi oči i spava do novog susreta.

B rodica je krenula dalje uzvodno prema Roškom slapu. Sjeo sam na kamen sjeverne obale i gledao njihovo otplovljavanje. Starac se navadio na kormilo. Dvojica turista: čovjek sa »Slijivom« i mladić sa žutom bradicom, čule na pramcu. Progutale su ih uspravne visoke Grede koje su stisle riječku kao vitku djevojku u pasu. Treba da krenem Krki lijevo.

Na gusterini izjednog kamenog čela zveče karike lanaca, cijuce se u vodohvatu dubine. Teško je krenuti kad se čovjek prikrene uz riječku. Ispred mene plove jata sitnih ribica, u dubinama sijevaju krupni biseri oku daleki. Tek mi šumore fratrove riječi:

»Zakup ribolova na Krki spominje se 1495...«

»Potkraj šesnaestoga vijeka franjevci su imali velike mreže kojima su lovili na prostoru od Skradinskog buka do Roškog slapa.«

U nedjelju:

„Šibenik“ - „Rudar“

Jesenski dio takmičenja u zapadnoj skupini II savezne lige bliži se kraju. Još treba odigrati svega nekoliko kola. Bez obzira na to, već se sada sa sigurnosti može tvrditi da će prva etapa pripasti odličnim Mariborčanima, koji još nisu izgubili nijedan susret i koji se sa 22 boda nalaze na prvoj poziciji. „Šibenik“ je i na drugom gostovanju u Sloveniji ostao neporažen – osvojio je vrijedan bod zahvaljujući dobroj igri u drugom poluvremenu.

U nedjelji Šibenik ugošćuje ekipu „Rudara“ iz Kakanja, koja je u jesenskom prvenstvu postigla nekoliko zapaženih uspeha. U zadnjoj utakmici, u susretu sa „Lokomotivom“, nakon vodstva od 2:0 – Rudar je dozvolio Zagrepčanima da olako osvoje bod. To je ekipa koju treba respektirati, jer podjednako igra kod kuće i u gostima. „Šibenik“, međutim, računa sa osvajanjem oba boda, da bi tako zadržao sa trojicom vodećih na tablici. Ukoliko bodovi ostanu kod kuće, domaća ekipa

će se sa 18 bodova popeti za još jedno mjesto naprijed.

Uoči nedjeljnog susreta, za koji u Šibeniku vlast veliko zanimanje, razgovarali smo s Antonom Grgićem, koji je i u Kidričevu bio jedan od boljih igrača.

Kakanjski „Rudar“ je doista jaka ekipa, koja može svakoga iznenaditi. Smatram da se to neće dogoditi nama, iako igramo bez povrijeđenog Bakmaza, t.j. igramo iz utakmice u utakmicu sve bolje. I u nedjelju očekujem sigurnu pobjedu i dobru igru „Šibeniku“.

Očekujete li kakve promjene u ekipi?

Žaja, koji je zamjenio Bakmaza na desnom krilu, dobro se uklopio u momčad i u Kidričevu je zadovoljio. Da li će doći do nekih izmjena, teško je sada predvidjeti. Osim Lovrića, u obzir eventualno dolazi i Sterijev, koje je nedavno pristupio „Šibeniku“. On je već nastupio protiv „Hajduka“ u prijateljskom susretu. (jj)

Aluminij-Šibenik 2:2 (0:0)

Drugoligaška ekipa „Šibenika“ gostovala je u nedjelju u Kidričevu, gdje se sastala sa „Aluminijem“, novljnjom u ligi i klubom koji zauzima visok položaj na tablici. Susret je završen neriješeno 2:2, u ravnopravnoj igri u kojoj je prvi dio pripao domaćinima, a nastavak nešto zrelijoj momčadi gostiju. Zgoditke su postigli: Tolić u 61. i Šephonja u 63. minuti za domače, a Žepina u 76. i Marenčić u 84. minuti za goste. Studio je pred oko tisuću gledalaca Rauš iz Varaždina.

„Šibenik“ je nastupio u slijedećem sastavu: Bižaca, Šuperba, Podrug, Grgić, Miljević, Marenčić, Žaja, Aralica, Žepina, Marinčić i Ninic.

Bila je to u cijelini prilično zanimljiva i borben utakmica, u kojoj su halflinije najbolje funkcionirale. U prvom poluvremenu „Aluminij“ je dva puta pogodio stativu, a Sovrović je zatim promašio jedanaesterac. Sreća je u tom dijelu bila naklonjena gostima, koji su igrali dosta slabo i neorganizirano, te su se uglavnom branili.

U drugom poluvremenu igra je nešto življula i „Aluminij“ je u roku od dvije minute postigao prednost od dva zgoditka. Izgledalo je da će se susret završiti pobjedom domaćina. Međutim, „Šibenik“ je postajao sve bolji,

te je u nekoliko navrata opasno napadao. Iz jednog takvog napada, uz podršku cijelog navalnog reda, Žepina je prvi sviđao protivničkog vrata. Bilo je to u 76. minuti. Samo osam minuta kasnije Marenčić je raznatom udarcem sa 25 metara postavio končani rezultat susreta. U posljednjim minutama igre „Šibenik“ je imao još dvije šanse da izmjeni rezultat, ali one su propale zbog žlave obrane domaćih.

Kod „Šibenika“ su se istakli Miljević, Marenčić i Grgić, koji su znalački upošljavali navalne igrače. I ostali su se zdušno borili, te su zaslужili za osvajanje dragocjenog boda kojim je „Šibenik“ i dalje zadržao četvrto mjesto na tablici zapadne skupine. (jj)

SIBENSKI NOGOMETNI PODSAVEZ

Okrnjeno kolo

U pretposljednjem kolu jesenskog dijela prvenstva u Šibenskoj podsavezenoj ligi odigrana je samo jedna utakmica, i to u Šibeniku, gdje su se sastali domaći „Rudar“ i ekipa „Biograd“. Susret je završio visokom pobjedom domaćina. Ostali susreti nisu odigrani. Utakmice Metalac – SOŠK i Kolektivac – Aluminij odgođene su uslijed nemrevne i nepodesnog terena, dok će se susret Mladost – Požar vjerojatno registrirati sa 3:0 u korist Mladosti, jer ekipa Požara nije stigla na

vrijeme u Tribunj.

U tablicu je unijet rezultat utakmice Aluminij – Požar, koja je zbog kiše i olujnog vjetra odigrana samo do 45. minute i prekinuta kod stanja 2:1 za Aluminij.

	Tabelica	
Rudar	6	6 0 0 27:4 12
Metalac	5	3 1 1 14:11 7
Kolektivac	5	3 0 2 12:10 6
Aluminij	4	2 1 1 7:6 5
SOŠK	5	2 1 2 18:12 5
Požar	5	1 0 4 7:20 2
Mladost	4	1 0 3 7:22 2
Biograd	6	0 1 5 9:16 1

U posljednjem kolu prvenstva, koje se igra u nedjelju, 20. studenog, sastaju se: Požar – Metalac, SOŠK – Aluminij, Rudar – Kolektivac i Biograd – Mladost. (jj)

ZAHVALA

Povodom smrti našeg dragog i nezaboravnog supruga, oca i brata

ANĐELKA BELAMARICA IVIŠINA

najtoplje se zahvaljujemo kollektivu i upravi tvornice lakih metalova „Boris Kidrić“ i drugim organizacijama koje su nam izrazile saučešće i poslale vijence, zatim osobljivo Medicinskog centra (Odjelu neurologije), te svoj rodbini, prijateljima i znancima koji su nam u teškim trenucima dali utjehu, izrazili svoje saučešće i sudjelovali u posljednjem ispraćaju dragog nam pokojnika.

Ožalošćena obitelj: supruga Marica, djeca Siniša i Goran, otac Iviša, majka Milka i brat Mate.

KUGLANJE

Šubićevac jedanaesti

Prošlih dana u Sarajevu je održano prvenstvo Jugoslavije u kuglanju po narodnom sistemu. Nakon napornih dnevnevnih borbi šampion je ponovo postavlja ekipa zagrebačkog »Medveščaka«.

Na tom »sastanku elite jugoslovenskog kugljanja« učestvovala je momčad našeg »Šubićevca«. Šibenski kuglaši stekli su pravo učešća na prvenstvu Jugoslavije nakon što su na republičkom šampionatu zauzeli odlično sedmo mjesto.

Na Sarajevu su naši reprezentativci pokazali da su veoma dobar kolektiv. Naime, »Šubićevac« je u konačnom plasmanu zauzeo jedanaesto mjesto, a to

je vrijedan uspjeh. Treba prisjetiti da je državni prvak »Medveščak« iz Zagreba na ovom prvenstvu s izvrsnim rezultatom od 1888 čunjeva ujedno postavio novi jugoslavenski rekord. Prvenstvo u Sarajevu održalo se na dvostaznoj kuglani.

Konačni poretk: 1. Medveščak 1888, čunjeva, 2. Poštar (Split) 1825, 3. Split 1796, Grmeščica (Zagreb) 1768, 5. Sarajevo 1748, 6. »4. juli«, 7. Konstruktör, 8. Zenica, 9. Triglav, 10. Borac, 11. ŠUBICEVAC 1661 čunj., 12. Varteks, 13. Ljubelj, 14. Radnički, 15. Celje itd. Na prvenstvu je učestvovalo tridesetak ekipa. (B)

Sportski mozaik

Šibenski drugoligaš imat će na proljeće veći izbor igrača. Naime, u ožujku se s odsluženja vojnog roka vraćaju Parat, Mavor i Grubišić. Parat je već na nekim utakmicama nastupao za prvu momčad. Sva trojica igrača ponikla su iz redova podmlatka »Šibenika«.

U našem gradu će se 18. studenog održati savjetovanje predstavnika »Partizana« iz Splita, Sinja, Trogira, Knina, Drniša, Benkovca, Zadra i Šibenika. Na tom sastanku analizirat će se stanje fizičke kulture na području tih komuna. Razgovarat će se također i o aktivnosti »Partizana« i njegovih aktivita u radnim organizacijama.

Svojevremeni apel za pomoć šibenskom drugoligašu nije ostao bez odaziva. Kako saznamo, prijatelji i simpatizeri »Šibenika« položili su do sada u klupsku blagajnu blizu 600.000 starih dinara. Pomoći su obećale i neke privredne organizacije.

Idućih dana nastavit će se prvenstvo u odboci u okviru Radničkih sportskih igara. Učestvuje desetak ekipa, a konačnog pobjednika doznat ćemo do kraja godine. (B)

hodno je zabilježiti i uspjehe pojedinaca. Najznačajniji su: Franjo Stojnić je omladinski republički prvak na 200 metara prsno, a Radoslav Koštan na 100 i 200 metara leđno. Pionir Zone Zaninović pionirski je prvak na 50 metara prsno, 50 metara leptir i 100 metara prsno.

Plivački klub »Šibenik« postigao je ove godine nekoliko izvrsnih uspjeha. Međutim, kada se sumiraju rezultati neop

te je u nekoliko navrata opasno napadalo. Iz jednog takvog napada, uz podršku cijelog navalnog reda, Žepina je prvi sviđao protivničkog vrata. Bilo je to u 76. minuti. Samo osam minuta kasnije Marenčić je raznatom udarcem sa 25 metara postavio končani rezultat susreta. U posljednjim minutama igre »Šibenik« je imao još dvije šanse da izmjeni rezultat, ali one su propale zbog žlave obrane domaćih.

Kod »Šibenika« su se istakli Miljević, Marenčić i Grgić, koji su znalački upošljavali navalne igrače. I ostali su se zdušno borili, te su zaslужili za osvajanje dragocjenog boda kojim je »Šibenik« i dalje zadržao četvrto mjesto na tablici zapadne skupine. (jj)

OGLAS

Biro za prijepise i umnožavanje — Šibenik, Boris Kidriča 31, tel. 28-97, vrši prijepise i umnožavanja na našem i stranim jezicima za poduzeća, ustanove, nadleštva i druge organizacije, kao i sve vrste skripti, knjiga, snimanja, scenarija, statuta, pravilnika i dr, najhitnije i stručno pod najpovoljnijim uvjetima.

Zdravstvena stanica Primošten

U nedjelju, 20. studenog 1966. godine održat će se

LICITACIJA

za prodaju motorkotača marke »Java« u ispravnom stanju. Početna cijena je 100 tisuća starih dinara.

Licitacija će se održati u Zdravstvenoj stanici Primošten.

MALI OGLESNIK
MIJENJAM TROSOBNI POLUKOMFORNI STAN SA DJEVOJACKOM SOBOM, dva uaza, u centru Beograda, za trosobni komforni u Šibeniku. Može periferija — zasebna kuća. Ponude dastaviti u redakciju »Šibenskog lista«.

Posebnu zahvalnost dugujemo svim liječnicima i ostalom medicinskom osoblju Šibenske bolnice koji su pokušali sve da spriježi život našeg dragog pokojnika.

Iskreno zahvaljujemo kolektivu i učenicima Gimnazije Šibenik, Upravnom odboru Turističkog društva, kolektivu Narodne banke, RKUD »Kolu« i posebno kolegama koji su mog dragog oca nosili do njegova zadnjeg počinka.

JAVNA ZAHVALA

U povodu iznenadne smrti našeg dragog supruga, oca i djeida

BLAŽA LIVAKOVICA

toplo zahvaljujemo svima koji su nam izrazili saučešće, ispričali dragog pokojnika na njegovom zadnjem putu i okitili mu grob cvijećem.

Posebnu zahvalnost dugujemo svim liječnicima i ostalom medicinskom osoblju Šibenske bolnice koji su natjecao u Dalmatinskoj rukometnoj regiji.

Neki igrači (Bašić, Mamužić) pristupili su Galebu, i to se moralo osjetiti u igri. No, nije sve izgubljeno i vjeruje se da će Metalac u proljetnom prvenstvu biti bolje sreće. (B)

Obitelj Livaković

GORE NEBO DOLE BLATO — (24–26. XI)
DEZURNE LJEKARNE
Do 18. XI — Varaš — Ulica bratstva i jedinstva.
Od 19. do 25. XI — Centralna — Ulica Boris-a Kidriča.

ROĐENI

Božidar, Mate i Janje Branić; Sanja, Ivana i Karmele Radić; Irena, Nenad i Dušan ke Skugor; Stipica, Marijana i Mirjane Baljkas; Damir, Lake i Milke Maksimović; Branka, Stipe i Tonke Erceg; Veljko, Mile i Karmele Živković; Marina, Mile i Karmele Živković; Zdravko, Jakova i Milke Vučak; Zoran, Branka i Frane Mikulandra; Jelena, Ante i Tihomir Gradiška; Slovenka, Ante i Oliverke Labor; Saša, Slavkov i Blaženke Ševo; Ilijana, Ilijе i Ljubice Medaković; Zlatko, Ignatija i Ivanke Marić; Jovi-

RUKOMET

Pobjeda u gostima

Jedini Šibenski predstavnik u Dalmatinskoj rukometnoj regiji — »Galeb« gostovao je prošle nedjelje u Trogiru i odmjerio snage s tamošnjim ligarem. »Galeb« je na utakmicu u Trogir oputovao bez nekoliko najboljih igrača. Pored toga, treba imati na umu da je to bio prvi nastup momčadi poslije oštrenog kaznenog.

Međutim, unatoč mnogim neuspjehima, »Galeb« je u Trogiru zaigrao veoma dobro i pobedio sa 15:14. Da su napadaci »Galeba« u nekim momentima bili snalažljivi prema golom domaćim, mogli su postići još bolji rezultat. Svi igrači našeg ligaša igrali su požrtvovno i to je im na kraju donijelo dva dragocjena boda.

GALEB: Čoki, Plančić 3, Spahić 5, Ban, Radić, Cobanov, Bulić 1, Antunac 4, Gracin, Mamužić 2.

TROGIR: Kondija, Kos 3, Bakica 5, Gujić 2, Betica, Žižak 2, Orlić 2, Berčec, Horban.

Sudac Kamenar iz Splita sudio je s manjim greškama, ali one